

Kaktusz-Világ

1971

A

Magyar Kaktuszgyűjtők Országos Egyesületének magazinja

ISSN 0209-9152

Megjelenik évente 4 alkalommal, 280 példányban.

Felelős kiadó:

- Magyar Kaktuszgyűjtők Országos Egyesülete,
2220 Vecsés, Halmi u. 13., kaktuszgyujtok.hu
Az MKOE tagdíja 2026. évre: 8 000 Ft
A lapot az egyesület tagjai térítésmentesen kapják.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Főszerkesztő:

- JOKHEL Csaba, Érd, jokhelcsaba@gmail.com

Szakmai lektor:

- Dr. habil. SOLTÍ Ádám, Budapest, dr.solti.adam@gmail.com
- PAPP László, botanikus, a Debreceni Egyetem Botanikus Kert
nyugalmazott igazgatója, papp.laszlo58ario@gmail.com

A Közleményeket, a címlapot és a hátlapot szerkeszti:

- Dr. GYÚRÓ Zoltán, Budapest, dr.gyuro.zoltan@gmail.com

Német nyelvű szakfordító:

- JÓNÁS Mónika, Gyál, fehernyirfa@fehernyirfa.hu

Cseh nyelvű szakfordító:

- MOTTAJCEK Péter, Stúrovo, Szlovákia,
mopekaktusz@gmail.com

Szerkesztők:

- KOLLÁR Krisztián, Szirmabesenyő, kollarkr@gmail.com
- SASVÁRI Ákos, Budapest, sasvari.akos1@gmail.com
- TÓTH Livia, Kazincbarcika, liviatoth0814@gmail.com
- VARGA Zoltán, Budapest, vargazolee@gmail.com

Kiadványterjesztő:

- RIGERSZKI Zoltán, Kazincbarcika, +36-30-488-4096,
+36-48-411-397, zoltanrigerszki@gmail.com
A korábbi évfolyamok számai megrendelhetők a
kiadványterjesztőnél.

Nyomdai előkészítés:

- Bíbor Kiadó, Miskolc

Nyomdai munkák:

- Érdi Rózsa Nyomda Kft., Érd

A lapban megjelenő írások nem minden esetben tükrözik a
szerkesztőbizottság saját álláspontját!

© A megjelent anyagok átvételével és másolásával
kapcsolatban minden jog fenntartva!

A címlapon:

Sulcorebutia christiei KP 141 csoport

Fotó: Lukoczki Zoltán

A hátlapon:

Egy *Melocactus santiagoensis*
RBK 13.1 természetes élőhelyén,
a sziklás felszínen, kövek között

Fotó: BÉKEFI József

Tisztelt Olvasóink!

Gőzerővel közeledünk a nyár vége felé, ami most, ahogy ezeket a sorokat írom, talán nem is olyan nagy baj. Lássuk be, az idei nyár egy kissé túltolta a meleget. A hőség nemcsak bennünket, hanem növényeinket is alaposan megviselte. Van azonban egy igazán jó hírem Önnek, aki a Kaktusz-Világ soron következő számát tartja a kezében: ismét csupa izgalmas, különleges növényekkel foglalkozó írással készültünk. Lássuk is, mit tartogat számunkra ez a szám!

Már megszokhattuk, hogy MOTTAJCEK Péter minden alkalommal fordít nekünk valami érdekeset a Kaktusy című lapban megjelent cikkek közül. Így van ez most is: MUSIL Jiří tollából a *Trichocereus candicans*-ról olvashatunk. Ezt követően LUKOCZKI Zoltán folytatja korábbi írását *Sulcorebutia canigueralii*-formák a gyűjteményekben címmel.

Botanikus kertek a föld körül című rovatunkban ezúttal a Pécsi Tudományegyetem Botanikus Kertjébe kapunk belépőt JOKHEL Csaba jóvoltából. HORVÁTH Ferenc sem első alkalommal ír egyik kedvelt nemzetségről, a *Notocactus*-okról. Most megismerhetjük a nemzetség történetét, bepillantathatunk a nevek útvesztőjébe, és a sok hasznos információ mellett néhány tanácsot is kaphatunk a növények neveléséhez.

A *Melocactus* nemzetségről az elmúlt hónapokban egyre többet tudhattunk meg, hiszen TÓTH Livia elhatározta, hogy élőhelyeiket sorra véve mutatja be őket. Most Kubához érkezünk, azon belül pedig a Harlowii-csoporthoz.

Romániai kaktuszgyűjtők című sorozatunkban ezúttal Marius DUMBRĂIAN-t ismerhetjük meg, akiről Mircea CRIȘAN ír. Közös ötös rovatunk pedig a 13. részéhez érkezett, amelyben KOLLÁR Krisztián, LUKOCZKI Zoltán, TÓTH Livia, NOLL József és RÁCZ Ibolya mutatja be legkedvesebb növényeit.

Lapunk végén egyesületünk hírmondóját, a Közleményeket olvashatják, dr. GYÚRÓ Zoltán szerkesztésében, tagjaink közreműködésével.

Bízom benne, hogy ebben a számban is mindenki megtalálja a kedvére valót, és talán lesznek olyanok is, akik kedvet kapnak egy-egy cikk megírásához. Hiszen közös munkánkkal tovább gazdagíthatjuk, és reményeink szerint tovább emelhetjük lapunk színvonalát.

JOKHEL Csaba főszerkesztő

Tartalom

Kaktusz-Világ L. évfolyam, 2026/3. szám

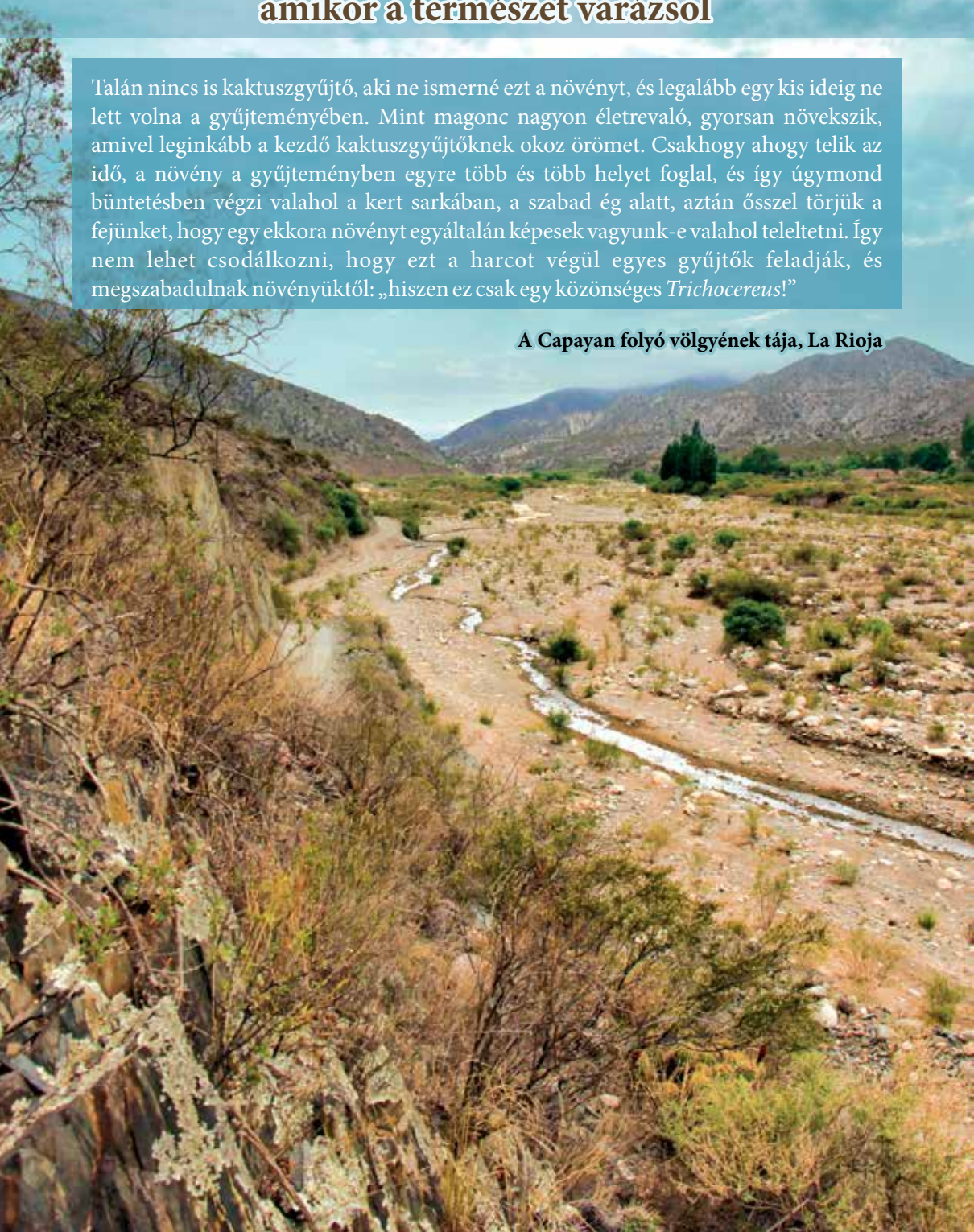
- 168 (Nem) közönséges *Trichocereus candicans* – avagy amikor a természet varázsol (MUSIL Jiří, fordítás: MOTTAJCEK Péter)
- 175 *Sulcorebutia canigueralii*-formák a gyűjteményekben 2.rész (LUKOCZKI Zoltán)
- 185 Botanikus kertek a Föld körül 6. rész
A Pécsi Tudományegyetem Botanikus Kertje (JOKHEL Csaba)
- 192 A dél-amerikai pampák ékszerei, a *Notocactus*-ok (HORVÁTH Ferenc)
- 198 Ötödik lépés a *Melocactus* nemzetség felé Kuba II. rész (TÓTH Livia, JOKHEL Csaba)
- 211 Romániai kaktuszgyűjtők Marius DUMBRĂIAN – egy szenvedély története, amely évtizedeken át tart (Mircea CRIȘAN)
- 218 Közös ötös 13. rész (KOLLÁR Krisztián, LUKOCZKI Zoltán, TÓTH Livia, NOLL József, RÁCZ Ibolya)

Közlemények

(Nem) közönséges *Trichocereus candicans* (GILLIES ex SALM-DYCK) BRITTON & ROSE – avagy amikor a természet varázsol

Talán nincs is kaktuszgyűjtő, aki ne ismerné ezt a növényt, és legalább egy kis ideig ne lett volna a gyűjteményében. Mint magonc nagyon életrevaló, gyorsan növekszik, amivel leginkább a kezdő kaktuszgyűjtőknek okoz örömet. Csakhogy ahogy telik az idő, a növény a gyűjteményben egyre több és több helyet foglal, és így úgymond büntetésben végzi valahol a kert sarkában, a szabad ég alatt, aztán ősszel törjük a fejünket, hogy egy ekkora növényt egyáltalán képesek vagyunk-e valahol teletetni. Így nem lehet csodálkozni, hogy ezt a harcot végül egyes gyűjtők feladják, és megszabadulnak növényüktől: „hiszen ez csak egy közönséges *Trichocereus*!”

A Capayan folyó völgyének tája, La Rioja

Sulcorebutia callichroma VS 417 első virágzása 2026-ban

Sulcorebutia canigueralii-formák a gyűjteményemben 2.rész

A *Sulcorebutia* nemzetség legváltozékonyabb faja a *S. canigueralii*. Az úgynevezett Korotkova-féle adatbázis a faj 68 szinonim nevét ismerteti, amelyeket korábban fajoként, vagy azok alfaja vagy változataként írtak le. Ebben a cikksorozatban ennek a fajnak a gyűjteményemben valaha fotózott formáit mutatom be részletesen.

A *Sulcorebutia* nemzetség a mértékadó rendszerezők szerint ma már nem létezik, a korábban ide tartozó taxonokat a *Weingartia* nemzetségbe sorolták át. Mi, gyűjtők azonban továbbra is használjuk a *Sulcorebutia* nevet, ez alól magam sem vagyok kivétel, így írásomban is következetesen ezen a néven említtem a bemutatásra kerülő növényeket.

Sulcorebutia callichroma hajtásán
a dudorok közötti árkok vöröses színűek

Botanikus kertek a Föld körül 6. rész

A Pécsi Tudományegyetem Botanikus Kertje

Méretes Ferocatus glaucenses

Cikksorozatunk írói azt a célt tűzték ki maguknak, hogy első körben hazai vagy európai botanikus kertek bemutatásával közelebb hozzák a kedves olvasókhöz azokat a kerteket, amelyekben kaktuszok mellett egyéb pozsgás növények is helyet kapnak a gyűjteményben. Természetesen tisztában vagyunk azzal is, hogy ezekben a kertekben sok más, egyesek szerint érdekesebb, különlegesebb, nehezebben nevelhető növény is él, de mi, kaktuszgyűjtők, mégiscsak ezekre az általunk szeretett, tövises, vagy éppen tövistelen, szukkulens növényekre fókuszálunk jobban.

glaucens
Br. et R.
aceae
siko

A dél-amerikai pampák ékszerei, a *Notocactus*-ok

Notocactus orthocanthus,
a *Notocactus*-okra leginkább jellemző sárgavirággal

Vegyes gyűjteményem dél-amerikai szekciójának legnagyobb hányadát a gyönyörű, nagy virággal és érdekes tövisezettséggel ellátott *Notocactus*-ok teszik ki, melyekből nem egy idős példány még magoncként, általános iskolás koromban került hozzám a 80-as évek elején, mivel hazai gyűjtők körében abban az időben igencsak népszerű volt e nemzetség. Gyűjteményem a 2010-es évek közepén gyarapodott e fajok révén, látva KÁDAR Csaba gyűjteményét Győr-Szabadhegyen, illetve a Wolfgang PRAUSER úrral történt személyes ismeretség alapján. Majd az Internoto tagjaként figyelmem ismét e nemzetség felé fordult, nem elhanyagolva természetesen a nagy mexikói kedvenceket, a *Turbinicarpus*-okat, *Astrophytum*-okat, *Ariocarpus*-okat sem...

Ezen cikk keretében röviden ismertetném a nemzetség történetét, kaotikus botanikai besorolási helyzetét, illetve megosztanám nevelési, szaporítási, tapasztalataimat, bár vannak nálam ehhez sokkal jobban hozzáértő „Noto” kedvelők az országban...

Ötödik lépés
a *Melocactus* nemzetség felé
Kuba
II. rész

Melocactus harlowii RBK 16.1 – Macambo, Guantánamo, Kuba
fotó: RIGERSZKI Zoltán

A második részben Kubában haladunk tovább kelet felé. A táj itt fokozatosan megváltozik, a part menti szakaszok nyitottabbak, a felszínek keményebbek, és a növényzet egészében más arányok szerint rendeződik. Ebben a környezetben a *Melocactus*-fajok már nem csupán jelen vannak, hanem hangsúlyos elemei a tájnak, sok helyen messziről felismerhető pontokká válnak.

Ez a szakasz a kubai *Melocactus*-anyag azon részét fogja össze, ahol a növények mérete, formája és megjelenése határozottabb karaktert mutat. A bemutatás súlypontja ezért a *Melocactus harlowii*-csoportra kerül, amelynek fajai jól végigvezetnek a kelet-kubai elterjedési sávon, a tengerparti mészkőfelszínektől a szárazabb belső területekig.

Romániai kaktuszgyűjtők

Marius DUMBRĂIAN

– egy szenvedély története, amely évtizedeken át tart

STENDHAL azt mondta: „Ahhoz, hogy megértsük egy ember szenvedélyét, tudnunk kell, mennyire tartja értékesnek azt, amit hajlandó feláldozni érte.”

Marius DUMBRĂIAN a kaktuszok iránti szenvedélye oltárán feláldozott időt, pénzt, sőt még a tehenét és a bikáját is a gazdaságból. Éppen ezért vált rendkívül elismertté és tiszteltté a kaktuszkedvelők körében. Életének története olyan, mint egy motivációs film forgatókönyve, amelynek fő összetevői a lelkesedés, az elszántság és természetesen a kaktuszokért való lelkesedés.

Nagy vonalakban – véleményem szerint – az emberek két csoportra oszthatók: azokra, akiknek életét a szenvedélyeik vezérlik, és azokra, akiknek tetteit a félelmeik irányítják. Marius

DUMBRĂIAN kétségkívül az első kategóriába tartozik. A kaktuszok iránti szerelem lángja már kamaszkorában fellobbant, és az idő múlásával egyre erősebben égett. Életútja olyan, mint egy tanulságos, másokat is lelkesítő történet, amely végül bebizonyítja, hogy a lelkesedés, az akarat és a hivatás iránti szeretet nemcsak a sikerhez, hanem a boldogsághoz is elvezet.

Marius DUMBRĂIAN 1959. július 20-án született, tanulmányait kertészmérnökként végezte.

„Az Ocna Mureș-i elméleti líceumban érettségiztem, majd Bukaresten végeztem a kertészeti karon. 1988-ban Brăilába kaptam kinevezést. A főiskola harmadik évében megnősültem, a feleségem brăilai volt, így előnyt jelentett az átlageredményem és a lakcímem is. Azóta Brăilában dolgozom. Húsz évig csak zöldségtermesztéssel foglalkoztam, utána pedig egy vetőmagtermelő gazdaságban (búza, kukorica, árpa, napraforgó, különböző külföldi cégek számára).”

Az első találkozása a kaktuszokkal 17 éves korában történt, amikor nyáron az Ocna Mureș-i városi üvegházban dolgozott.

„Volt egy szomszéd a telep mellett, akinek a fia Svájcban élt, és mindenféle kaktuszt küldött haza. Nyáron egy egész asztalt betérítettek a növények, télen pedig a pincében tartotta őket. Akkor szerettem beléjük, és az első növényem még ma is megvan: egy *Echinopsis*, hetven centi magas, nagy sarjakat hoz, klaszszikus fehér virága van, lilás csíkozással. A szomszéd adott sarjakat, akkor még nem ismertem a fajokat, de volt neki egy

Marius DUMBRĂIAN, Hubai Istvántól vásárolt *Carnegiea gigantea* mellett

Több virágzó *Setiechinopsis mirabilis* ellenfényben,
a virágok finom szerkezetét hangsúlyozó megvilágításban.

Közös ötös 13. rész

Ismét összegyűlt egy csokorra való a Közös ötös rovatunkban, így nincs más dolgunk, mint azt a kedves olvasó felé bemutatni. Jöjjenek hát a képek és növények!

Setiechinopsis mirabilis

Tudom, tudom: folyton ezzel a fajjal, s a róla készült képekkel jövök... Bizakodom, hogy bocsánatos bűn ez, s nem kár a helyért és festékért! Az is megvan, hogy elvileg már nem *Seti*-, csak *Echinopsis*, de nekem már marad e néven: ami számomra hangsúlyos, az úgyszólván a mirabilis! E faj minden évben elkápráztat, s régi vágyam, hogy ne csak egy-egy egyed egy-egy virágját fotózzam az illatfelhőben. A sötétben tündöklő pamacsokból mohón minél többet akarok, s ennek okán egy nagy tálba sok-sok egyedet – VASAS Pista ajándékát – ültettem egymás mellé. Aki egy adott fajból több példányt tart, nagyon is jól tudja, hogy több egyed nem feltétlenül jelent több virágot,

egyszerre meg főleg nem. Ez általában e tállal is így van, de idén május végén számolatlanul bökte az ég felé a bimbókat. A kép készítésének estéjén végül 13 nyílt ki egyszerre, majd a következő napokban összesen még legalább ennyi. Lehetnék csalódott, hogy nem egyszerre borult virágba az összes, de ha őszinték akarunk lenni, már e számnál is látható, hogy a kamera számára kissé egymásra lógnak: egy idő után már nem érvényesül a nagy számok törvénye – legalábbis tálnyi helyen nem... E kép most annyiból másabb a korábbiaktól, hogy úgymond zöldebb: a tálat a fűbe téve fotóztam, oldalról érkező megvilágítással, az edénye szinte elvész az árnyékban, így csak a gyp és a mirabilis-virágok, -kontúrok érvényesülnek, elhithetve velem, hogy ez nem Szirmabesenyő, hanem Argentína, s hogy ez valóban a Föld imája!

KOLLÁR Krisztián
E-mail: kollarkr@gmail.com

Magyar Kaktuszgyűjtők Országos Egyesülete

Közlemények

2026/3.

Elnöki köszöntő

Tisztelt Tagtársak!

Az idei nyár az eddigieknél is forróbb hetekkel köszöntött be, és az időjárás-előrejelzések továbbra is extra meleget jósolnak. Nemcsak nekünk, embereknek megterhelők ezek a napok, de a növények sem tolerálják a tartósan magas hőmérsékletet. Nemcsak gazdasági növényeink, hanem dísznövényeink – ezen belül a kaktuszok és pozsgások – is károsodnak az extrém hőségben. Sokat megélt, öreg kaktuszok az árnyékolás ellenére is megégték növényházainkban vagy a szabadban kialakított nyaraltatóhelyükön. Mindezek ellenére, ha megfelelően gondoskodunk növényeinkről, sok szép nyári virágzással örvendeztetnek meg bennünket!

Egyesületünkben sem állt le az élet: vezetőségi gyűlésünket megtartottuk, és meghatároztuk az őszi országos kiállítás tematikáját, ahol ismét Mexikó endemikus szukkulenseit szeretnénk bemutatni a nagyközönségnek. Várjuk minden kiállító gyönyörű növényeit az őszi rendezvényünkön!

Tavaszi kiállításunk sikeresen lezajlott; köszönjük minden tagtárs segítségét és a kiállított, csodálatos növényeket! A tematika fókuszában a *Notocactus* nemzetség állt. Vendégeink voltak az INTERNOTO vezetőségének tagjai: Wolfgang PRAUSER elnök úr és Peter KRAMER gazdasági vezető úr. Rendezvényünket pozitívan értékelték, az INTERNOTO szakmai lapban is beszámoltak a budapesti kiállításról, valamint meghívást kaptunk a jövő év májusában, a csehországi Plzeňben megrendezésre kerülő INTERNOTO éves találkozóra is.

Tavasszal a sátor két oldalán próbálkoztunk a növényeket edényben kirakva bemutatni. Az építési és bontási idő valóban rövidebb lett, ám az esztétikus elhelyezés sajnos így nem valósítható meg, ezért ősszel visszatérünk az agyaggranulátummal feltöltött magasságásokhoz.

A kiállítás látogatottsága a szokottnál sajnos kisebb volt, ami a Budapesten abban az időpontban megrendezett BL-döntőnek is tudható be.

Végezetül kívánok mindenkinek további szép nyarat, és bízom benne, hogy sok tagtárssal találkozunk az őszi kiállításunkon!

HORVÁTH Ferenc elnök

Wolfgang PRAUSER

HORVÁTH Ferenc

